

ادای احترام نخست‌وزیر زاین به قربانیان «پزل هاربر»

دیدار مشترک اوباما و آبه

● «باراک اوباما»، رئیس‌جمهوری آمریکا، برای آخرین دیدار رسمی خود با «شینزو آبه»، نخست‌وزیر ژاپن، محل ویژه و غم‌باری را انتخاب کرده بود؛ هاولی، جایی که او در آنجا به دنیا آمده و بزرگ شده است. اما به فاصله چند کیلومتر از زادگاه او، بندر «پزل هاربر» قرار دارد که نیروی هوایی ژاپن با حمله به پایگاه نیروی دریایی آمریکا در این بندر، پای ایالات متحده را به جنگ دوم جهانی باز کرد. در حمله غافلگیرانه ژاپنی‌ها به پزل هاربر در دسامبر ۱۹۴۱، بیش از دوهزارو ۴۰۰ سرباز آمریکایی کشته شدند. چهار سال بعد، جنگ عالم‌گیر دوم با بمباران اتمی دو شهر ژاپنی هیروشیما و ناکاراکی از سوی آمریکا در تابستان سال ۱۹۴۵، به پایان رسید. به گزارش دویچه‌وله، نخست‌وزیر ژاپن در بنای یادبود قربانیان پزل هاربر خطاب به باراک اوباما، مردم آمریکا و جهان گفت: «به عنوان نخست‌وزیر ژاپن تسلیت صادفانه و ابدی خود را نشار همه افرادی می‌کنم که در اینجا و در این مکان جان خود را از دست دادند». او از ایالات متحده آمریکا تشکر کرد که پس از جنگ جهانی دوم، رفتار آشتی‌جویانه‌ای را در برابر ژاپن در پیش گرفت و گفت: «ما مجاز نیستیم هشتت جنگ را دوباره تکرار کنیم». باراک اوباما نیز در سخنانی گفت دیدار مشترک رهبران دو کشور از پزل هاربر، باید رساننده پیام صلح به جهان باشد. او گفت: «من امیدوارم ما با هم این پیام را به جهان برسانیم که صلح، سود بیشتری از جنگ دارد و دستاورد آشتی، بیشتر از مقابله‌جویی است». رئیس‌جمهور آمریکا تأکید کرد ژاپن و ایالات متحده آمریکا صلح و دوستی را انتخاب کرده‌اند و نتیجه این انتخاب، موفقیت‌آمیز بود. اوباما افزود، آمریکا و ژاپن در روزهای خوب و بد همراه یکدیگر بودند. باین‌حال، در دیدار رهبران آمریکا و ژاپن عذرخواهی علنی انجام نشد؛ نه شینزو آبه در دیدار از پزل هاربر از حمله ژاپن به این بندر آمریکایی عذرخواهی کرد و نه اوباما در دیدار ماه می گذشته خود از ژاپن، به خاطر بمباران اتمی هیروشیما و ناکاراکی یوزش طلبید. دیدار رهبران دو کشور در پزل هاربر، به عنوان گامی دیگر برای آشتی دو کشور ارزیابی شده است؛ دو کشوری که بعد از جنگ، شرکای نزدیک یکدیگر در حوزه‌های اقتصاد و امنیت بوده‌اند. کاخ سفید می‌گوید: «قدرت آشتی، دو دشمن سابق را به دوستان نزدیک تبدیل کرده است».

ترکیه و روسیه درباره برپایی آتش بسی سراسری در سوریه به توافق رسیدند

دایره نافرجام صلح

با گذشت نزدیک به شش سال از آغاز جنگ و خونریزی، شاید اکنون بتوان مدعی شد بحران سوریه گمگشته‌های خود را بازیافته است؛ بازیگرانی پشت پرده که اگرچه حضورشان آشکارا در میدان‌های جنگ به چشم می‌خورد، اما انکار در انتظار افزایش ارقام کشته‌شدگان به بیش از ۴۵۰ هزار نفر و آوارگی حدود پنج میلیون انسان بودند تا عاقبت دریابند مذاکره تنها راه چاره برای توقف ماشین کشتار است. این البته از چشم بسیاری، سناریویی تکراری است که هر چند ماه یک بار، حالا بسا بازیگرانی متفاوت، تکرار شده و با وعده برپایی آتش‌بس سراسری و به‌سرانجام‌رساندن مذاکرات سیاسی، خط حیات بحران را حتی پُررنگ‌تر از

گذشته، کش می‌آورد. آنچه اما این‌بار توافق ترکیه و روسیه پیرامون میانجیگری برای برپایی آتش‌بسی سراسری را متفاوت از پیش کرده است، نزدیکی هرچه‌بیشتر آن دست نمایندگان بین‌المللی است که از جانب دمشق و مخالفان، مذاکرات اولیه را به سرانجام رسانده‌اند.

به گزارش خبرگزاری آتاتولسی، مسکو و آنکارا در حالی سه‌شنبه‌شب گذشته ازبخش بزرگی از خاک سوریه درباره طرح پیشنهادی برپایی آتش‌بسی سراسری در سوریه و

ارائه آن به طرف‌های منازعه به توافق رسیده‌اند که به گفته مقامات، بنا بود از نیمه‌شب گذشته این طرح اجرایی شود؛ طرحی که تمامی طرف‌های درگیر در اقصی نقاط سوریه را ملزم می‌کرد به تبعیت از همتایان خود در حلب، سلاح‌ها را زمین بگذارند. روسیه، ایران و ترکیه هفته گذشته و پس از گفت‌وگو در مسکو، از آمادگی خود برای میانجیگری در برپایی توافق صلح بین دولت، مخالفان و متحدانشان خبر داده و با تنظیم بیانیه‌ای مشترک، اصول و رئوس هر

عکس Reuters

بی‌ثمری خود را پیچیده بود. حالا نیز یافشاری دو طرف بر حذف برخی گروه‌های مسلح فعال که از قضا همین چندی پیش، برخی از آنان بازوی اصلی دفع تهدید شوم داعش از بخش بزرگی از خاک سوریه بودند، احتمالاً هیچ راهکار بلندمدت سیاسی برای آن کشور جنگ‌زده به همراه نخواهد داشت. از سویی با ترکیه‌ای طرف هستیم که اعلام کرده به هیچ عنوان به حضور نمایندگان کرد و خود را جبهه فتح‌الشام نام نهاده، اجازه حضور در مذاکرات آستانه را نخواهند داشت. وزارت خارجه روسیه همچنین در حالی مدعی شده دمشق حتی پیش از اعلام خبر برپایی احتمالی نشست آستانه، در حال مذاکره با مخالفان سوری بوده که احتمال می‌رود یکی دیگر از خواسته‌های آنکارا برای هماهنگ‌سازی نشست آستانه، حذف کلیه شاخه‌های ائتلاف دموکراتیک سوری باشد که به جز نیروهای کرد و یگان‌های مدافع خلق، شامل شبه‌نظامیان عرب، آشوری، ارمنی، ترکمن و چچنی می‌شود. نیروهای دموکراتیک سوری بیش از دو سال است که تحت حمایت مالی، تسلیحاتی و آموزشی ایالات متحده، در میدان جنگ سوریه فعال بوده و هم‌اکنون نیز سردمدار حملات چندگانه مخالفان و نیروهای دولتی به رقه، پایتخت خودخوانده داعش، هستند.

اردوغان: آمریکا حامی تروریست‌هاست

آنکارا شاید رویاروی مسکو و در قامت نماینده مخالفان سوری، تکمیل‌کننده دوگانه نشست آستانه

جان کری طرح جدیدی را برای صلح فلسطین و اسرائیل مطرح کرد

نفس‌های آخر یک تلاش بی‌ثمر

درست زمانی که روابط ایالات متحده و اسرائیل به پایین‌ترین حد خود در یک دهه اخیر رسیده، «جان کری» —وزیر خارجه آمریکا، رویکرد جامعی را برای ازسرگیری مذاکرات میان دو طرف فلسطینی و اسرائیلی مطرح کرد؛ طرحی که آخرین تلاش دولت «باراک اوباما» و متحدان بین‌المللی این کشور برای حفاظت

از روند صلح پیش از روی‌کارآمدن «دونالد ترامپ»، رئیس‌جمهوری منتخب ایالات متحده، است. کری در حالی روز گذشته در مقر وزارت خارجه این کشور در واشنگتن در جمع میهمانانی، از جمله برخی چهره‌های دیپلمات سخترانی کرد و چارچوب جدیدی را —برای حل بحران فلسطین و اسرائیل —

شرح داد که تنش میان واشنگتن و تل‌آویو به خاطر قطع‌نامه اخیر شورای امنیت علیه اسرائیل افزایش پیدا کرده است؛ قطع‌نامه‌ای که جمعه‌شب با رای ممتنع نماینده آمریکا در سازمان ملل و رای مثبت ۱۴ عضو دیگر به تصویب رسید و در آن شهرک‌سازی‌های اسرائیل در سرزمین‌های اشغالی غیرقانونی خوانده شد. این اولین‌بار از سال ۱۹۷۹ میلادی تاکنون بود که واشنگتن از حق وتوی خود علیه قطع‌نامه‌ای در محکومیت شهرک‌سازی‌های اسرائیل استفاده نکرد، هرچند تعداد قطع‌نامه‌های ضداسرائیلی که در دولت‌های قبلی آمریکا به تصویب رسیده بود، از دولت اوباما بیشتر بود. مارک توتر، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا، روز سه‌شنبه گفت: کری باید به‌عنوان وزیر خارجه رویکرد خود درباره آنچه مسیر به سوی راه‌حل تشکیل دودولتی است را ارائه کند. توتر تأکید کرد: آمریکا از روند تحقق صلح میان دو طرف فلسطینی و اسرائیلی شانه خالی نکرده و دو طرف فلسطینی و اسرائیلی نباید از این مسئله منتصرف شوند. انتظار می‌رود طرح جان کری بازگوکننده همان باور سابق دولت اوباما مبنی بر راه‌حل دودولتی باشد. باین‌همه، با توجه به رویکرد دوستانه دونالد ترامپ به اسرائیل و عدم تعهد احتمالی او به این راه‌حل، به نظر نمی‌رسد طرح کری بتواند به ابتکار عمل جدید برای صلح دو طرف اسرائیلی و فلسطینی منجر شود. با این همه، انتظار می‌رود پارامترهای طرح کری در جلب حمایت بین‌المللی در نشست صلح ۱۵ ژانویه پاریس موفق باشد. در این نشست قرار است استراتژی منزوی‌کردن «بنیامین نتانیاهو» تقویت شود تا از این راه فشار بر او برای احیای مذاکرات متوقف‌شده با فلسطینی‌ها افزایش یابد، هرچند اسرائیل گفته در این نشست شرکت نخواهد کرد. نتانیاهو به امید حمایت ترامپ و دولت او که

خوراک پتروشیمی ونقدپینگى هلندى

اکنون در آسیب‌شناسی موضوع، باید به این سؤال جواب داد که نقدپینگى هلندى حاصل چیست؟ به‌طور متعارف، وقتی «قیمت خوراک» عملاً بیش از ۸۰ درصد و حتی تا ۹۲ درصد از هزینه تمام‌شده محصول (مواد پایه پتروشیمی مانند متانول، اوره و ىلی اتیلن دانسیته بالا و مانند اینها) را تشکیل می‌دهد، در این‌صورت می‌توان نتیجه گرفت که اگر شرکتى ۴۰ درصد سود ناخالص داشته (که نزدیک به ۲۵ درصد ورای حد متعارف مناسب است)، مالا این تفاوت موجود، ریشه‌ای جز در «مزیت نسبى خوراک» ندارد. پس قیمت مطلوب خوراک را باید قیمتى فرض کرد که نه به بیمارى هلندى بینجامد و نه از رشد صنعت جلوگیری کند. لازم به توضیح است که خوراک گاز و هیدروکربورهای نفتى ایران که از کیفیت بالایی نیز برخوردارند، فى‌نفسه دارای هزینه استخراج بالا و به تبع آن ارزش صادراتى خوبى است. بنابراین باید تا حد امکان مراقبت کرد که به بهانه سرمایه‌گذارى، ریز چوب ارزان‌فروشى نیفتد. اگرچه هزینه حسابدارى قیمت تمام‌شده خوراک‌ها متفاوت است؛ ولی درهرحال، بخشى از گاز در بخش خانگى برای رفاه عام با بهای پائى‌انه‌ای در اختیار هم‌وطنان قرار می‌گیرد. حال اگر شرکت‌های پتروشیمى بر قیمت‌های پایین (و حتى کمتر از قیمت تمام‌شده) اصرار دارند، این طبیعت بنگاه اقتصادى است؛ ولی سازوکار تصمیم‌گیرى در وزارت نفت مبتنى بر صرفه و صلاح عام است. براین اساس منطقى خواهد بود وزارت نفت از قیمتى دفاع کند که ضمن تقویت منطقى «بنیه تولیدکننده»، «ارزش صادراتى محصول» و «درآمد کشور» را نیز تحت شمول داشته باشد. یک معیار مناسب نیز می‌تواند مقایسه ارزش تقریبى صادرات ممکن خوراک این مجتمع‌ها با احتساب مالیات پرداخت‌شده شرکت‌های پتروشیمى باشد. برآورد اولیه کارشناسى نشان می‌دهد تشکیل هلدینگ‌ها، زایدبده ضررده‌یى برخى شرکت‌ها با قیمت‌های معمول بوده و برخى واحدهای تولیدى (مثلاً واحدهای تکنیک گاز پتروشیمى بندرامام‌ره) که بر همین مزیت قیمت تکیه دارند)، ضرر عملیاتى باقى شرکت‌ها و واحدهای تولیدى را جبران می‌کنند. برهمین‌اساس است که برخى شرکت‌ها، اصرار دارند قیمت خوراک با «نرخ تمام‌شده» یا حتى کمتر از آن در اختیارشان قرار گیرد و چنین استدلال می‌کنند که سودهای کلان آنها، باعث ایجاد انگیزه در سرمایه‌گذاران آتی در طرح‌هایی خواهد شد که در آینده در کشور احداث می‌شود. حلقه مفقوده این روش، درواقع «عدم‌نفع بزرگ صادرات» و «کسب سود غیرمتعارف» از محل درآمدى است که به کشور تعلق داشته است. شکی نیست که کمیسون‌های محترم مجلس و سایر نهادهای کشور، دغدغه تولید، سرمایه‌گذارى و رشد صنعت پتروشیمى را دارند؛ دقیقاً به‌همین‌خاطر است که نباید ذیل عنوان «توسعه و سرمایه‌گذارى» در سال‌های بعد، در فرایندى وارد شد که حاصلش بر اثر بی‌دقتى و اشتباهات راهبردى می‌تواند چرخاندن گردونه تورم ارزى و نبود امکان تخصیص بودجه به نهادهای عمومى و حمایتى عام‌المنفعه باشد.

دلار، پاشنه آشیل دولت

● متأسفانه مقامات اقتصادى دولت هنوز نتوانسته‌اند موضع درستى از خود نشان دهند و به همان اظهارات کلیشه‌ای سابق بسنده کرده‌تقاضای فصلی و سفته‌بازى دلالتان را مقصر دانسته‌اند. در صورتى که این عوامل در سال‌های گذشته نیز وجود داشته، اما در سه سال گذشته هیچ‌گاه تا این حد بازار ارز را با نوسان مواجه نکرده است. مسئله دیگر این است در سه سال گذشته، کوچک‌ترین اظهارنظر رئیس بانک مرکزی باعث نوسانات شدید در بازار ارز می‌شد و حتى سخنان آقای سیف در یک صبحانه کارى بلافاصله نرخ دلار را کاهش می‌داد، اما اکنون حتى وعده‌های رئیس بانک مرکزی هم نتوانسته اسب سرکشى دلار را مهار کند. این مقاومت بازار ارز در برابر سیاست‌های بانک مرکزی علامت خوبى برای اقتصاد ایران نیست و نشانه فاصله عمیق مسئولان اقتصادى کشور با واقعیت‌های اقتصادى و بازار مالی کشور، است. به‌رحال، درباره نقش دولت در زمینه نوسانات بازار ارز، دو سناریو وجود دارد؛ اول اینکه دولت خود در افزایش قیمت دلار دست داشته و هدفش جبران کسرى بودجه کشور و عرضه دلارهای نفتى به بالاترین قیمت ممکن است؛ یا اینکه دهن‌کجى بازار ارز واقعاً خارج از اراده و خواست دولت بوده و عوامل دیگری که گفته شد، موجب افزایش قیمت دلار شده است. مسلم است درهر دو صورت نوک پیکان اتهام به سوى دولت است و به‌رحال، این نوسان ارز یک نمره منفى در کارنامه دولت یازدهم خواهد بود که باید برای جلوگیری از نابودى یکى از دستاوردهای مهم خود— ثبات نرخ ارز— اقدام کند. در شرایط کنونى مخالفان دولت با بزرگ‌نمایی نوسانات بازار ارز، افزایش قیمت دلار را دست‌انویزى برای ضعیف‌نشان‌دادن سیاست‌های اقتصادى دولت قرار داده‌اند. از سوى دیگر، آشفتگى بازار ارز— مانند شوک ارزى سال ۹۱— می‌تواند تبعات منفى بسيارى برای آینده اقتصاد ایران داشته باشد. بنابراین با توجه به نزدیک‌بودن انتخابات ریاست‌جمهورى، تیم اقتصادى دولت و بانک مرکزی باید هرچه سریع‌تر، با همه توان خود کنترل بازار ارز را در دست گیرند و مانند سه سال گذشته آرامش را به این بازار مهم بازگردانند.

«کارشناس بازار